

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CXXIII. Et abduxerut Iesum ad summu[m] Sacerdotem, & conuenerunt cum eo omnes principes sacerdotum, & seniores, ac scribæ. Petrus autem eminus secutus est eum usq[ue] intrò in aulam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

gāt, idola colunt, superstitiones quasuis recipiunt, & alijs horrendis sceleribus sese pollutant. Quid ve-
 rō iidem Christo respondebunt, qui iniustos magistratus tenebrarum potestatem esse dicunt? Num
 nebrarum potestati, id est, diabolo obediendum esse putabunt, cum Paulus doceat, nos ne angelis
 dem è caelo credere & obsequi debere, si aliud Evangelium prædicet? Quid dicent item, quando
 Caesari obediendum esse audiunt, ut in eum Deo demus, quod Deo est? Vel num prophetas &
 postolos vel seditionis vel stulticie accusabunt, qui ut veritatis doctrinam & fidei confessionem pu-
 ram & integram conseruarent, regum & principum suorum edictis sese opposuerunt?

Galat. 1. Sed transiamus ad postremam huius loci partem, qua quid reliqui discipuli simul omnes fecerint,
 narratur. Tunc relicto illo, omnes fugerunt, sicuti nimirum Christus facturos prædixerat. At in
 singulare quid de adolescentulo quodam narrat Marcus, qui sindone sola super nudum corpus
 clausus, apprehendentibus illum quibusdam ex hostium Christi numero, relicta sindone nudus
 Hunc nonnulli Ioannem Apostolum fuisse dixerunt. Sed omni ratione caret illorum opinio. Quis
 enim nomen reticere opus erat, cum currior longè Perri lapsus non distimuletur? Deinde Ioannes
 Christum capium illico securus est, & Petrum adiunxit, ut etiam ipse arrium Pontificis quoque
 di. Unde verò vestes tam cito habuit, cum Hierosolymis hospes & peregrinus esset? Sed & adole-
 scentuli vox in Ioannem minime competit. Versimilior ergo illorum sententia videtur, quod aliquem
 ex eius loci adolescentulis adfuisse putant, quo viso, adolescentuli, qui Christi hostes combatant,
 illum quoque comprehendere tentarunt, sed is relicta veste effugerit. Voluit autem exemplum hoc ut
 rari spiritus sanctus, ut ostenderet quanto cum furore in Christi hostes inuoluerint, & ut inuoluerint
 sic miraculum, quo ille suos discipulos seruauit, ne quid ab hostibus mali paterentur. Cum enim tanta
 fuerit illorum rabies, ut in puerum ignotum sibi manus iniecerint, quis non agnoscat Dei mens
 discipulos seruatos fuisse, postquam Petrus pugnando hostes provocasset? Interim facium hoc ad-
 stra redemptionis mysterium, & Christum solum esse docent, qui torcular calcant, & in quo nos
 uari oportet. Et voluit discipulorum infirmitate in eum sinem Deus abuti, ne redemptionis & salu-
 tis nostre gloriam vel aliqua ex parte in ipsos transferremus. Et præterea hoc magnum nostri
 firmitatis argumentum, quando videmus discipulos ita subito à Christo dissiisse, cuius fidem & po-
 tentiam tot signis perspexerant. Quid ergo nobis fiet, nisi præsentis ope Dei & spiritus sancti
 sustentemur? Docet itè hic locus, nihil tribuendū esse hominū promissis, sed salutis spem in Deo
 collocari debere, qui solus nobis adest, si quando homines nobis parum fidos experimur. Et de hoc ipso
 Christus nos admonuit, quando discipulis dixit: Ecce instat tempus, & iam venit, ut dissipentur
 vnusquisq; in sua, meq; solum relinquatis: et tamen non sum solus, quia pater mecum est. Quo enim
 illud Davidis pertinet, Vbi pater meus & mater mea deservunt me, Dominus colligit me. At
 his certior esse potest hæc dicendi fiducia, qui præter veteres promissiones Christum habemus docen-
 tem: Non relinquam vos orphanos. Item, Ecce ego vobiscum sum vsq; ad consummationem seculi. Illi
 ergo promissionibus freti pericula omnis generis intrepide sustineamus, ac fidei confessionem illis
 tam seruemus, ut olim in magno illo die nos pro suis agnoscat Iesus Christus, saluator noster
 cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

H O M I L I A CXXIII:

Et abduxerunt Iesum ad summū Sacerdotem, & conuenerunt cum
 eo omnes principes sacerdotum, & seniores, ac scribae. Petrus autem
 eminus secutus est eum usq; intrō in aulam Pontificis, & erat confidens
 cum ministris, & calefiebat ad ignem. Principes autem sacerdotum &
 totus consensus quærebant aduersus Iesum testimonium, ut morte mul-
 tarent eum: nec inueniebant. Nam multi falsum testimonium dicebant
 aduersus eum, sed non paria erant ipsorum testimonia. Tunc quidam
 cum assurrexissent, falsum testimonium tulerunt aduersus eum, dicen-
 tes: Nos audiuius eum dicentem: Ego dissoluā templum hoc quod
 est manibus factum, & in triduo aliud sine manibus factum ædificabo.
 Sed ne sic quidem par erat testimonium eorum,

Conciliorum
papistorum
conditio.
Apocal. 13.

andem Romani Pontifices omnem Concilij conuocandi & administrandi potestatem sibi vendi-
runt, & illa ad suam tyrannidem stabilendam turpiter abusi sunt. Nec enim ab illis alij videri
quàm qui in ipsorum verba iurauerunt, & characterem bestie acceperunt, sine quo nec emere nec
dere licet cuiquam (vt in Apocalypsi legitur) ne dum de fidei & ecclesie controuersis sententi-
cere. De præiudicijs verò, quæ in illorum Concilij dominatur, quid attinet dicere, quando ex la-
ditionum bullis satis patet, ipsos iam ante veritatis doctrinam damnauisse, nec aliud querere, quàm
vt ipsorum sententia executores habeat, qui contradicentes igne & ferro persequantur? Et quæ
verbum apud eos iam olim explosum est, non ex illo veritas inquiritur, sed de stabilitate bonorum
traditionibus disputatur, quas illi Dei verbo longè anteponunt. Quia ergo à regulis illis recesserunt
etiam ad ecclesie discesserunt, & pro suo arbitrio, vel potius libidine, omnia instituerunt, quæ
& amplius Conciliorum exitus funestos & sanguinarios fuisse constat, & quæ grauissimum ho-
rum causam præbuerunt. Possem hoc exemplis plurimis docere, nisi Tridentini Concilij & ex-
enati belli memoria aded recens esset, vt vel ex ea cæcus videat, quid ex eius continuatione sperari
possit, quam Papa tantopere vrget. Semper ergo animis nostris obuersetur, Christum in Sacra-
tum Concilio damnatum fuisse, & proinde eorum Concilia habeamus suspecta, quos Iudaice iurati-
tibus per omnia similes esse scimus. Eset quidem summis votis expectanda Synodus libera, in qua
motus affectibus controuersia omnes ex scripturis sacris componerentur. Sed quia talem manum
admissuri sunt Romani pontifices, nos verò illorum Synodis veritatis causam, subijcere nec possumus
nec debemus, singulos rerum publicarum magistratus hoc curare decet, vt interea apud suos bonorum
libera sit verbi Dei prædicatio, vtq; abusus superstitiosi tollantur, et religio externa iuxta scriptum
scriptum constituatur, ne dum Pontificum auctoritatem expectant, Veritatis causam aut ipsam
negligant, aut turpiter prodant. Quod si quem piorum in Concilia Antichristiana produci cogi-
gat, illum Christi exemplum consoletur, & hunc iam olim de hoc nos præmonuisse meminere, illi
olim passos esse prophetas & Apostolos, quorum constantiam imitari, et fidei confessionem illorum
seruare debeamus, &c.

Marc. 13.
Math. 10.
Petrus Chris-
tum eminus
sequitur.

Ceterum ne quid omittat Marcus, quod ad eorum cognitionem faciat, quæ postea sequentur, in
Petro aliquid hoc loco interfert, qui cum animam recollectisset, ex fuga reuersus est, & Chris-
tū eminus sequutus, & in ipsam quoq; Pontificis aulam ingressus inter eius ministros confedit, vt
fieret. Fuit hæc preparatio quædam ad abnegationem Christi, de qua hic ipsum in Cana postea
admonerat. Elucet autem in Petro piorum ingenium, in quibus si quando pericula insistant, amor
Christi & metus acriter colluctantur. Et plerumq; tanta sese exerit amoris diuini vis, vt populorum
periculi metu officium suum omnino facturi videantur. At ijdem postea, nisi illos Deus præcipua
gratia sustinet, grauissimè labuntur, aded vt quantumuis eximia dotes nihil aut paruum nisi ad
fidem & salutem conferant, si diuine gratiæ auxilio destituantur. In Petro cerè amor Christi
flagrantissimus, zelus acerrimus, animi fortitudo haud vulgaris, voluntas siue institutum sacrissi-
mum. Sed non inueniunt illam ista omnia, cum in ipso Deus humanæ imbecillitatis spectacula
vellet. Nemo igitur donorum fiducia extollatur, sed in vniuersi Dei gratiam inueniunt opem ipsos
sincerè imploremus.

Sacerdotes
Christum occi-
dere instituerunt.
Deut. 1.
2. Para. 9.

Sed ad Concilij præsidēs reuersi, quid illi cum Christo egerint, videamus. Vbi primò illorum
stitutum notatur, quod fuit, vt ipsum morte mulctarent, quare causam quaesierunt, cuius processu
id possent facere. In ipso igitur lumine impingunt, quod dicitur. Iudicis enim est causam primò
gnotoscere, & vbi hanc cognouit, iudicare pœnam ne aut premium mereatur. Isti verò pœnam iam
stituerunt, & nunc demum causam querunt, quibus crudelè & iniquam sententiam palliare possent.
Eandem planè viam hodie aduersarij nostri ingrediuntur, sicuti Pontificum Bullas resistunt, & quo-
bus illi Concilia indicunt. In illos enim disertè dicunt, se ecclesie vulnera curare & hereses e medio
auferre velle. Magnifica sanè & summo pastore digna promissio. At si roges, quæ nam illa ecclesie
vulnera sint, & quæ illa sint hereses, quibus curam & medelam adhibere oporteat, mox de Evan-
gelij doctrina per pios ministros nostro seculo restituta, & persecutis meretricijs Romanæ sedis
abominationibus illos conqueri patebit. Interim nos quoque ad sua tribumalia citant, & causam
stram se fidelitè & diligenter cognoscere velle pollicentur. At qualis illa causa cognoscitur, cum
heresim

Amos 7.
Ierem. 36. 37.
38. &c.
Matth. 5.
Luc. 12.
Psal. 34.

Amos & Ieremia historijs patet, quorū verq; sedicioſa conuſationis & proditionis accuſatio fuit. Et idem Apoſtoliſ euenturum eſſe, Chriſtus olim prædixit, & ipſi poſtea abunde experiri ſunt. Quæ ergo mirum fuerit, ſi idem nobis quodq; contingat, vel num nobis aliquo iure ſortem meliorem dicitur. Soletur nos potius, quod Chriſtus diſcipulis dicit, nihil tam eſſe occultum, quod non ſuo tempore manifeſtetur, & quod alibi Deus ſuorum memoriam ueri dicitur: quod in prophetarū & Apoſtolorum exemplis manifeſtiſſimè cernitur. Viderunt hoc olim genium philoſophi, quando V. centum ſem temporis filiam dixerunt. Prodit enim illa ex latebris ſuo tempore, nec illam perpetuo occultari poſſunt calumniatorum fumi & nebula.

Falſi teſtes contra Chriſtum produciuntur.

Quia verò falſorum teſtium meminerat Marcus, ex multis vnum & alterū produci, ut exemplo doceat, quales reliqui omnes fuerint, & qualia fuerint ipſorum teſtimonia. Nam poſtremū de quos ſurrexiſſe ait, qui dicerent: Audiuiſimus eum dicentem: Ego diſſoluam templum hoc, quod manibus factum eſt, & in triduo aliud ſine manibus factum ædificabo. At qui hoc niſiſiam dicitur Chriſtus, aliud verò longè diuerſo ſenſu & alijs quoq; verbis dixerat, unde ipſi occaſionem calumniandi arripuerunt. Apud Ioannem enim interrogatus, quo ſigno probaret, ſe templi & externi cultus reformandi poteſtatem habere, reſurrexerunt ſuam allegat, dicens: Deſtruite templum hoc, & tribus diebus erigam illud. Id verò de templo corporis ſui dicebat, quod ipſum ſacerdotes interſecit ex ipſorum verbis patet, quibus Pilato poſtea dixerunt: Domine, recordari ſumus, quid impetrat ille dixit adhuc viuens: Poſt tres dies reſurgo, &c. Vides ergo hoc teſtimonio multiplicem calumniam contineri. Primò ad templum detorquent, quod ille de corpore ſuo dixerat. Deinde ut non modius poſſint, addunt quod ille non dixerat: Quod eſt manibus factum. Tertiò, quodam peruertunt, & aliter referunt, quàm Chriſtus dixiſſet. Dixerat ille, Deſtruite templum hoc, illi uero mutatis verbis referunt, perinde ac ſi templo ipſo deſtructionem & ruinam minatus eſſet. Neque hoc hic illis propoſitus eſt, ut illum templi & totius cultus externi hoſtem eſſe conuincant, quod ſatis Iudeis nulla uenia dignum uidebatur, eò quod omnem ſalutis ſpem in vno templo haberent cultum tam, neglectis interim ijs, quæ per externa hæc figurabantur: ſicuti ex ijs patet, quæ olim Ieremia poſtea autem Stephano quoq; obiecerunt. Ierem. 7. Act. 7.

Falſi teſtes qui dicantur.

Admonemur autem exemplo hoc, quæ ſit falſi teſtimonijs ratio, & qui nam falſi teſtes conſiderabunt: Non ij modo, qui ex ſemetiſſis impudentiſſimè conſingunt, quæ nec uiderunt ipſi, nec à quoquam fide digno audierunt: verum etiam qui callidè & aſtutè ijs quæ facta & dicta ſunt, aliquid vel addunt vel adimunt, aut eadem improbè peruertunt. Hæc enim ratio eſt propter quam falſi teſtes falſi dicuntur. Eſt hoc diligenter obſeruandum ijs, qui in iudicijs ſiſtuntur, ut teſtimonia dicant. Ut enim teſtimoniorum uſum in cauſis forenſibus Deus inſtituit, ita idem ille grauiter munit, ne aduerſus proximum quis falſum teſtimonium dicat. Ne recipias (inquit) rumorem & non, ut pacificaris cum impio, ut ſis teſtis iniquus. Ne ſequaris multos ad malefaciendum, neq; reſpondas iudicio declinando poſt multos, ut peruerſum quid committas, Et alibi penam grauem conſtat, ait: Si teſtis mendax fuerit, mendacium reſpondens contra fratrem ſuum, facietis ei, quem ad mortem ipſe cogitauerat facere fratri ſuo, & exures malum è medio tui, ut reliqui id audiant & timeant, neq; audeant amplius deſignare rem hanc malam in te. Non parceret oculus tuus, animam pro anima, oculus pro oculo, dente pro dente, manum pro manu, pedem pro pede, Sed & Solomon teſtimonia mendacem inter ſex illa connumerat, quæ Deo exoſa ſunt, et idem non vno loco docet, ſerui non poſſe, quin dignas ſcelere ſuo pœnas ſubeant, quicumque teſtimonium falſum dixerint. In Regum hiſtoria certe filij Belijaal dicuntur, id eſt, deuorè & incurabiliter impij ac ſcelerati, qui contra Nabab & Iſabelis mandato falſum teſtati ſunt. Et quo ſupplicio Susanna accuſatores falſi, teſtes multati ſunt, nemo ignorat.

Deut. 17.
Exod. 20. 23.

Deut. 19.

Proverb. 6. 19.
& 21.
1. Reg. 21.

Falſi teſtis peccati multiplex Ioan. 8.

Et ſanè non ſine grauibus cauſis teſtes mendaces tam grauiter punire Deus iuſſit, cum in vno facto ſcelera plurima, eaq; grauiffima concurrant. Primò enim mendacium omne per ſe peccatum eſt, & inter diaboli opera primum locum obtinet, qui ut ab initio mendax fuit, ita mendacii ſuæ pugnat, & per ea hominum ſaluti inſidias ſtruit. Deinde eò grauius peccant mentiendos falſi teſtes, quod proximi fortunæ aut fame, aut etiam uitæ periculum aſſerunt. Tertiò in ipſum Deum peccant, cuius nomine inter iurandū abutuntur. Quarto publica iudicia uiolant, & in loco iuſtitiæ ſunt.

injustitiam crudeliter & subdole exerceant. Denique communem salutem quantum in ipsis est, euer-
 unt & dissipant, quando constat, absq[ue] iudiciorum sancta administratione nullam rempublicam diu
 consistere posse. Achab certe, cum multa eius scelera culisset Deus, mox cum omni sua domo extinctus
 est, & primum Nabob lezreeliten falsis testibus et iniquo iudicio oppressus. Horum ergo memores
 ne magistratus, nec temere quosvis ad dicendum testimonium admittant, et qui dicuntur probe exa-
 minent, ne vanis et pestiferis hominibus vel patrocinari videantur, vel ipsidem animos addant, ut im-
 pudencius mentiri audent. Cogitent etiam de his diligenter, qui ut testimonium dicant, sistuntur, ne vel
 negligentius multa dissimulando, vel ex pravo affectu multa pervertendo, aut addendo, aut omitten-
 do in Deum simul & in homines peccent, & eandem crudeles sui sceleris penas exolvant, &c.

Observabis praeterea, Christum seu templi destructorem & cultus divini publicum hostem, ab iis
 accusari, qui & templum vna cum cultu externo iam pride sua avaritia & ambitione violaverant, & ipsi
 & in vna Dei templa impijs suis traditionibus, & tyrannide crudelissima grassabantur. Solent
 idem etiam hodie falsi antistites, & quocunq[ue] horum partes euentur. Qui enim iam dudum sacra om-
 nia prophanaverunt, Dei verbum corruerunt, fidem Christianam adulterarunt, & disciplinam ec-
 clesiasticam miris modis evertunt, nec adhuc in sanctos Dei cultores insanire desinunt: nos interim
 accusant, & per nos ecclesiam dissipari, sacramenta pollui, doctrinam corrumpi, fidem everti, & di-
 sciplinam omnem labefactari, denique Deos horribiliter contemni & conculari vociferantur: nec
 aliam suae accusationis causam habent, quam quod sacrorum nundinationem, & imagines templis
 reijcimus, sacramentorum usum ad primae institutionis regulam hinc iuvimus, & doctrinam Christi
 constanter retinemus, quam sanguine suo Divi olim confirmarunt. Sed non mouere nos debent eius-
 modi clamores. Vivit enim & regnat adhuc Christus Iesus, qui suorum innocentiam asseret. Ipsi de-
 betur benedictio, honor, & potestas in aeternum. Amen.

Christus seu
 templi hostis
 accusatur.

Et Pontifex, cum affurrexisset in medium, interrogavit Iesum, di-
 cens: Non respondes quicquam? quid isti aduersus te testificantur? Ipse
 vero silebat, & nihil respondit. Rursum Pontifex interrogavit eum, &
 dicit ei: Tunc es ille Christus filius benedicti? Iesus autem dixit: Ego
 sum: & uidebitis filium hominis sedentem a dextra uirtutis, & uenien-
 tem cum nubibus caeli. Pontifex uero disruptis uestibus suis dixit:
 Quid adhuc opus habemus testibus? Audistis blasphemiam: quid uo-
 bis uideatur? Illi uero omnes contra eum iudicarunt, eum esse reum mor-
 tis. Et coeperunt quidam conspuere in eum, & obtegere faciem eius,
 & colaphos ei infligere, ac dicere ei: Vaticinare: & bacillorum ictibus
 eum caedebant.

Quamuis pij probe intelligant, salutem omnem in vno Iesu Christo contineri, nec aliam esse huius Argumentum
 consequenda rationem quam fidem qua & Christi apprehendimus, & ipsi inserimus, ut tam & usus presen-
 tibus loci
 ipsius quam meriti & donorum eius sumus consortes: plurimum tamen offenditur caro, quando fidem
 hanc fidei, doctrinam a plerisque reprobari, eiusq[ue] professores odij & persecutionibus perpetuis obno-
 xios esse videmus. Cui scandalo ut medeat Deus, non modo per verbum suum consolationes adhi-
 bet, per uerum etiam filij sui exemplum proponit, ut cum illum eandem nobiscum sortem sustinuisse audi-
 mus, non mirum aut insolens uideatur, haec nobis accidere. Nec enim temere ab illo dictum est: Non Math. 10.
 est discipulus supra praecceptorem, neq[ue] seruus supra dominum suum. Si me persecuti sunt, & vos per Ioan. 15.
 sequentur: si sermonem meum seruauerint, & uestrum seruabunt. Cum primis uero huc facit pra-
 fens locus, quo ut Christus ab edificantijs, id est, a doctrinis & religionis praesidijs adeoq[ue] publica
 totius Concilij auctoritate damnatus sit, narratur. Vbi multa concurrunt, quae nos hostium Veritatis
 & fidei confessionem illibatam & synceram tenere debeamus.